

**การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านหนองอีหาน**

นางศรัญญา แลงะบก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

ศรัญญา แลจะบก : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านหนองอีहांน
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี รัมย์วัฒนานนท์, 42 หน้า

การประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองอีहांนครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุน และเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้กองทุนบรรลุเป้าหมายหรือประสบความล้มเหลว อีกทั้งเพื่อจะทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในความคิดของประชาชนในพื้นที่ จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนในการดำเนินงาน คือ การศึกษาโครงการกองทุนให้เข้าใจก่อนแล้ววางแผนการประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลออกมา จากข้อความข้างต้นทำให้ผู้วิจัยทราบว่าในกองทุนหมู่บ้านแห่งนี้ มีกระบวนการในการดำเนินงานอย่างเป็นระเบียบ มีความรับผิดชอบดี กองทุนเงินล้านบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากสมาชิกให้ความร่วมมือดี ความเข้มแข็งในความคิดของประชาชนในท้องถิ่น คือ ความสามัคคี และปลอดภัยจากสิ่งเสพติด สรุปว่ากองทุนหมู่บ้านนี้สามารถดำเนินการได้ดีเป็นระเบียบ มีความเข้มแข็ง สามารถรักษาเงิน 1 ล้านบาทไว้ได้ และก่อให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกต่อไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*อลงกต 1*.....*ทอง*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา.....*ดร.กุลวดี รัมย์วัฒนานนท์*.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี รังษีวัฒนานนท์)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร.วิศิษฐ์ แว่วสูงเนิน)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

()

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดี ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี รั้งยิววัฒนานนท์ อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คณะพัฒนากรอำเภอ คุณอารี ประสิทธิ์สุวรรณ ที่ได้ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับกองทุน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนทุกท่าน ที่ให้ข้อมูล

พร้อมอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอด จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

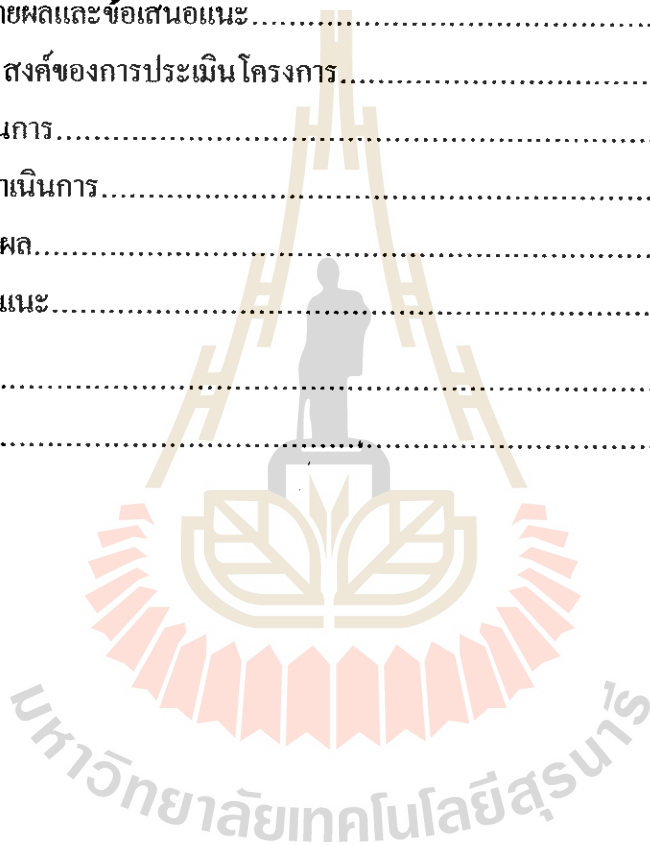
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ศรีัญญา แลงจะบก

สารบัญ

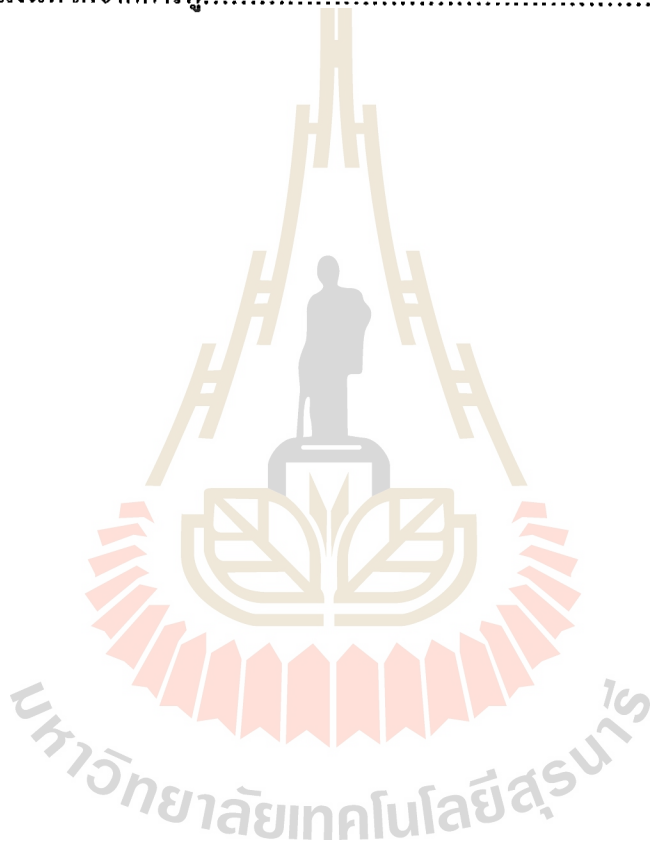
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ.....	1
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมิน โครงการ.....	3
บทที่ 2 ปรีทรรศวรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ.....	4
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544.....	8
3. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่าด้วยการจัดการ..... บริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	11
4. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน.....	15
5. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน..... และชุมชนเมือง.....	16
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมิน โครงการ.....	17
1. วิธีการประเมิน โครงการ.....	17
2. กลุ่มเป้าหมาย.....	17
3. ตัวแปรและกลุ่มตัวชี้วัดในการประเมิน โครงการ.....	18

	หน้า
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมิน โครงการ.....	27
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	27
2. ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านคลองดินคำ.....	32
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	36
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	37
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ.....	37
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	39
1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ.....	39
2. วิธีดำเนินการ.....	39
3. ผลการดำเนินการ.....	39
4. อภิปรายผล.....	40
5. ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก.....	44

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	ประเพณีสำคัญในหนึ่งรอบปี..... 28
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร..... 30
ตารางที่ 3	จำนวนเงินที่ได้จากการกู้..... 34

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แผนที่หมู่บ้านหนองอีหาน.....	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

จากปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง ที่ไม่มีเงิน ไม่มีทุน รัฐบาล จึงได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมา เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และ บรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุน หมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามัคคี ในการจัดการบริหารกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพ สร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและ เศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

บ้านหนองอีหาน หมู่ที่ 10 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ได้จัดตั้งกองทุนแล้ว เสร็จและได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนพร้อมกับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านแล้ว เพื่อที่จะ ให้ทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านนี้ บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร จึงสมควรที่จะมีการ ประเมินและผู้ที่ทำสารนิพนธ์ในฐานะที่เป็นนักศึกษากองทุนหมู่บ้าน หลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้านหนองอีหาน หมู่ 10 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มาระยะหนึ่งแล้ว และได้รับผิดชอบในการประเมินและเรียบเรียงเป็น สารนิพนธ์ฉบับนี้

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

ในการศึกษาการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองอีหาน หมู่ 10 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เพื่อทราบถึงสาเหตุที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมาย และสาเหตุที่ทำให้กองทุน หมู่บ้านประสบความล้มเหลว

3. เพื่อทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เป้าหมายและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเข้มแข็งของชุมชนที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้กำหนดไว้

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวความคิดทฤษฎีที่ใช้ประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) ซึ่งมีอักษรย่อที่มีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ ปัจจัยนำเข้า
P	ย่อมาจาก	Process	คือ กระบวนการ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ ผลผลิต

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านหนองอีหาน หมู่ที่ 10 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการประเมิน กำหนดขั้นตอนของการประเมินโครงการ (ตามตารางที่สถาบันกำหนดให้)

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เป็นตัวเลขอย่างชัดเจน เช่น จำนวนผู้กู้ ยอดเงินกู้

ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบรรยาย การแสดงความคิดเห็น การเก็บข้อมูลจะสามารถเก็บได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ เป็นการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมิน บางครั้งอาจได้ข้อมูลไม่ถูกต้อง

2. การใช้แบบสอบถาม เป็นการให้กลุ่มเป้าหมายกรอรายละเอียดต่าง ๆ ที่กำหนดให้ไว้

3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมาย
ไม่รู้ตัวจะทำให้ข้อมูลสอดคล้องกับความเป็นจริง

4. การจัดอภิปรายกลุ่ม โดยให้กลุ่มเป้าหมายร่วมแสดงความคิดเห็น หรือ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบถึงกระบวนการทำงาน และการดำเนิน โครงการกองทุนหมู่บ้านหนองอีหาน
- 2) ได้ทราบถึงสิ่งที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านประสบผลสำเร็จ และสิ่งที่ทำให้กองทุนหมู่บ้าน
ไม่ประสบผลสำเร็จ
- 3) ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้กำหนด

บทที่ 2

ปริทรรศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำนำ

หลักวิชาต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทนี้ เป็นหลักวิชาที่ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงว่า หลักวิชาด้านเนื้อหาสารและหลักวิชาด้านเทคนิค การประเมิน ซึ่งนำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทาง วิชาการ หลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าวได้แก่

1. นโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ.2544
3. แบบติดตามสังเกตการณ์ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. คำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุน

1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากนโยบายหลักของรัฐบาล ภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งได้แถลงต่อ รัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้เงินกองทุนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุน เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประชาชน แล้วยังเป็นการ กระตุ้นเศรษฐกิจขึ้นพื้นฐานของประเทศอีกด้วย

1.2 หลักการ สำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ต้องอาศัยหลักการดังนี้ คือ

1.2.1 ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.2.2 ความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.2.3 การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยคณะกรรมการกองทุน

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ

1.2.4 บัณฑิตกองทุนมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.2.5 การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

1.2.6 การติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) เป็นการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ตามความจำเป็น
- 3) สร้างศักยภาพในการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป
- 4) เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ
- 5) ส่งเสริมให้ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544
- 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองอีหาน เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจัดตั้งขึ้นไว้เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม

ที่ตั้งกองทุน

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 10 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140

เลขที่บัญชีธนาคารกองทุนหมู่บ้าน 06 - 4307 - 20 - 063599 - 8

เลขที่บัญชีเงินสะสมของหมู่บ้าน 06 - 4307 - 20 - 063406 - 6

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิก
- 2) ส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่ประชาชน
- 4) เพื่อให้สมาชิกมีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว สามัคคี ไม่นามว่าอบายมุข
- 5) พัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี ใฝ่หาความรู้ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาได้ ขยันการงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี

แหล่งที่มาของเงินทุน

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินกู้ยืม
- 3) ดอกผลหรือผลกำไรที่เกิดจากเงินกองทุน
- 4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 6) เงินค้ำหุ้น
- 7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 8) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุน ได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน

คุณสมบัติของสมาชิก

- 1) อาศัยอยู่ในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 6 เดือน และอายุ 20 ปีขึ้นไป
- 2) นิยัด้งาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบหลักการของกองทุนและสนใจที่จะเข้า

มามีส่วนร่วมกิจกรรมของกองทุน

- 3) พร้อมปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 4) กรรมการเห็นชอบ 75% ให้เข้าเป็นสมาชิก
- 5) อดทน เสียสละ
- 6) มีเงินฝากสัจจะอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน หนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด

ที่มีอยู่ในกองทุน

การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นคำขอสมัครที่คณะกรรมการกองทุน
2. กรรมการพิจารณาเห็นชอบ 75%
3. ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค้ำหุ้น ภายใน 3 วัน หลังจากได้รับแจ้งให้เข้าเป็น

สมาชิกได้

การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน
- 4) ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ลาออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วม

ประชุม

- 5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน

6) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

- ค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละเอียด 10 บาท
- ค่าหุ้น ๆ หนึ่งมีมูลค่าหุ้นละ 20 บาท โดยการชำระค่าหุ้นได้ด้วยเงินสด
- เงินฝากต้องจะทุกเดือน ๆ เดือนละไม่ต่ำกว่า 20 บาท และไม่เกิน 500 บาท

ต่อเดือน

- เงินรับฝาก สามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวนต่อเดือน จะถอนได้หนึ่งครั้ง

ต่อเดือน

คณะกรรมการกองทุน มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ เหรัญญิก ผู้ตรวจสอบภายในและประชาสัมพันธ์ กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อครบกำหนด 1 ปี ให้กรรมการจับฉลากออก ครั้งหนึ่ง และให้คณะกรรมการจัดสรรบุคคลเข้ารับตำแหน่งแทน ภายในระยะเวลา 30 วัน กรรมการจะดำรงตำแหน่งเกิน 2 ปีไม่ได้ คณะกรรมการต้องอาศัยในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้คัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน อายุ 20 ปีบริบูรณ์ มีความรับผิดชอบ เสียสละ ไม่ติดการพนัน ยาเสพติด ยึดมั่นระบอบประชาธิปไตย ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เคยจำคุก ไม่เคยถูกไล่ออกจากราชการ ไม่เคยเป็นคณะกรรมการกองทุนจากวาระก่อน

กรรมการกองทุนมีหน้าที่ บริหารจัดการ ตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ ออกระเบียบข้อบังคับ รับสมาชิก ทำทะเบียนสมาชิก และอื่น ๆ ตามได้รับมอบหมาย

คณะกรรมการกองทุนต้องประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือมากกว่าตามความ

จำเป็น

ประเภทการกู้ยืม

1. พัฒนาอาชีพ
2. การสร้างงาน
3. การสร้างและเพิ่มรายได้
4. ลดรายจ่าย
5. บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

สมาชิกหนึ่งรายสามารถกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท กรณีฉุกเฉินไม่เกินรายละเอียด 50,000 บาท โดยเรียกสมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็น เกิน 2 ใน 3 ของผู้เข้าร่วมประชุม

การทำสัญญา ได้สมาชิกกองทุนจำนวน 3 คน เป็นผู้ค้ำประกัน

การชำระคืน ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในหนึ่งปี

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 7 บาทต่อปี

การจัดสรรกำไรสุทธิต่อปี

1. ปั่นผลค้ำหุ่น	10%
2. ประกันความเสี่ยง	10%
3. เฉลี่ยคืนแก่ผู้กู้	10%
4. ตอบแทนกรรมการ	15%
5. ทุนการศึกษา	10%
6. สมทบกองทุน	20%
7. ศาสนา	10%
8. วัสดุอุปกรณ์	5%
9. พัฒนาหมู่บ้าน	5%
10. สวัสดิการหมู่บ้าน	5%

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้จัดทำได้แนวทาง นโยบาย หลักการวัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองอีห้า น.10 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังต่อไปนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 กล่าวไว้ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ข้อ 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ตาย
- ลาออก
- เป็นบุคคลล้มละลาย
- คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- เป็นคนไร้ความสามารถเหมือนคนเสมือนไร้ความสามารถ
- ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) กำหนดแผนการจัดการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงาน และอัตราระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- 7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ
- 10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีคณะกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งได้เบียดประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการกองทุน
- 3) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- 4) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 5) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 6) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 7) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 8) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 9) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 10) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดการและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

ให้ธนาคาร โอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 11 คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องมาจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

ข้อ 13 คณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดแผนปฏิบัติการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

2) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

3) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

4) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์

5) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ 15 ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) รับเงินทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 2) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 3) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- 5) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด
- 6) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- 7) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 8) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ข้อ 16 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคนประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุนซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

ข้อ 17 กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

- 1) เป็นผู้มิใช่ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4) ข้อ 18 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - 1) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ
 - 2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
 - 3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคล
 - 4) ดำรงและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านนั้น
 - 5) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบที่กองทุนกำหนด
 - 6) ทำนิติกรรมสัญญา หรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
 - 7) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง
 - 8) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย
 - 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 19 กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรง ตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ ในข้อ 16 ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

ข้อ 21 ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เภรียญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ 22 การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 23 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากการผูกพัน
- 3) เงินกู้ยืม
- 4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 6) เงินค่าหุ้น
- 7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 8) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 25 คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ให้ สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะ ไว้ที่กองทุน

ข้อ 27 นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจเรียก ประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้

ข้อ 28 ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 30 สมาชิกตามข้อ 18 (3) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุ วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่น บาท

ในกรณีที่กรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนด ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ทั้งนี้ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุในหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ข้อ 38 ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร

4. แบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 กล่าวว่

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าประชุมไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด
2. การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 มีดังนี้ สมาชิกจะพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมมีความรู้ ความชำนาญ เพื่อเป็นกรรมการกองทุน รายได้ระบอบประชาธิปไตย สิบห้าคน

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน

1. เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา 2 ปี ก่อนวันที่จะได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีขึ้นไป
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ ไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก
6. ไม่เคยทำผิดในตำแหน่งหน้าที่การงาน
7. ไม่เคยถูกไล่ออกจากราชการ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

5. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

คำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการประเมินความพร้อมด้านต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริง ความพร้อมทางด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ด้านแผนแม่บทชุมชน เพื่อทำความเข้าใจผู้นำทางธรรมชาติและผู้นำทางการเรื่องแผนแม่บทชุมชน กำหนดแผนพัฒนาชุมชน และทำกิจกรรมร่วมกัน
2. ด้านระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้สมาชิกรับรู้เข้าใจเมื่อระเบียบกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล เพื่อยกร่างและปรับระเบียบให้สอดคล้องกับหมู่บ้าน
3. ด้านคณะกรรมการกองทุนระดับหมู่บ้าน เพื่อมาช่วยกันยกร่างระเบียบ ตกลงหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการ และคัดเลือกกรรมการตามขั้นตอนที่สมาชิกเห็นชอบ
4. ด้านสมาชิกหมู่บ้าน เพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชาวบ้านในชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมเสริม พัฒนาอาชีพ การตลาดให้สมาชิกและเตรียมคนทำบัญชีการเงิน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

1. วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษากรณีเฉพาะหมู่บ้านหนองอีหาน ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการประเมินโครงการดังนี้

รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ซิปป์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยวิธีการประเมิน 4 องค์ประกอบทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล ดังนี้

- 1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสถานะทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)
- 2) การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้านทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)
- 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)
- 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู)

2. กลุ่มเป้าหมาย

หรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองอีหาน ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทที่ต่าง ๆ กัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15 คน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	106 คน
- สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู	จำนวน	71 คน
- สมาชิกทั่วไป	จำนวน	35 คน

3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	- คน
4. ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	4 คน
5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	3 คน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวแปร หมายถึง ชื่อของกลุ่มข้อมูลประเภทเดียวกัน คั่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอ้างถึง หรือนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษานั้น จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์นั้น จะมีลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมอย่างไร

การกำหนดหรือระบุตัวแปรและตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล ซึ่งจะจำแนกได้ดังนี้

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพที่ดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ

ในแบบรายงาน บร.1

ตัวชี้วัดระดับประเทศ ประกอบไปด้วยตัวแปรและตัวชี้วัดต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบทบางคน เรียกว่า ความล่มสลายของ

ท้องถิ่นชนบท

ตัวชี้วัดแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

ตัวชี้วัด ในการกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ หรือ ซัพพลายโซล ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้วนั้น ประกอบด้วย

1. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (ระบบ A)
2. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย (ระบบ B)

1. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (ระบบ A)

1.1 ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) ตัวชี้วัดสถานะทั่วไปของหมู่บ้านและผู้กู้รายบุคคล ได้แก่

1.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

- ที่มาของชื่อหมู่บ้าน
- กลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน มาจากไหน สาเหตุที่อพยพมา
- สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านเป็นอย่างไร
- อาชีพเดิมคือ อะไร
- อาชีพหลักคือ อะไร
- อาชีพที่เกิดขึ้นใหม่
- การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน

1.1.2 สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน

- ที่ตั้ง
- อาณาเขตติดต่อ
- แผนที่หมู่บ้าน

1.1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน

- อาชีพหลัก อาชีพรองของชาวบ้าน
- จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร
- จำนวนและประเภทของร้านค้าภายในหมู่บ้าน
- จำนวนโรงเรียน, โรงงานอุตสาหกรรม
- โรงเรียน (จำนวนครู/นักเรียน)
- โรคที่เจ็บป่วย
- สถานที่รักษาพยาบาลเมื่อป่วย

1.1.4 วัฒนธรรมประเพณี

- จำนวนวัด (พระ/เณร)
- ภาษาพื้นบ้าน
- ประเพณีที่สำคัญ
- ความเชื่อด้านต่าง ๆ (ศาลปู่ตา)

1.1.5 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร

- จำนวนและสภาพโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์

- จำนวนและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้, แหล่งน้ำ

1.1.6 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ผู้นำที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ
- กลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ภายในหมู่บ้าน
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ – อายุ – ความเชี่ยวชาญ)

1.1.7 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา

- โครงการภาครัฐ
- โครงการภาคเอกชน
- โครงการของชาวบ้านที่ทำขึ้นเอง

1.1.8 ความเข้มแข็งของชุมชน

- ความสามัคคี
- ความซื่อสัตย์
- การช่วยเหลือกัน
- การยกย่องคนทำความดี
- โอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
- อาชีพเลี้ยงครอบครัวได้
- ครอบครัวอบอุ่นอยู่พร้อมหน้าพร้อมตา
- การรวมกลุ่ม
- การประชุมเสวนาสมาเสมอ
- การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
- ผู้นำมีคุณธรรม
- การจัดทำแผนงานแก้ปัญหา

1.2 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)

1.2.1 นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ

- รายละเอียดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
- รายละเอียดของระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

1.2.2 การประชาสัมพันธ์

- ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์
- ประเภทหรือในการประชาสัมพันธ์
- ความทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์
- เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์

1.2.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

- จำนวน
- คุณสมบัติ
- วิธีการได้มา
- การพ้นจากตำแหน่ง
- เวลาในการดำรงตำแหน่ง

1.2.4 การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่กรรมการกองทุน

- วิธีการในการเตรียมความพร้อม
- เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม
- จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม
- หน่วยงาน/องค์กรที่ทำหน้าที่เตรียมความพร้อม

1.2.5 เงินกองทุน I ตำบลบาท

- วันที่ได้รับอนุมัติ
- วิธีการเก็บรักษา

1.2.6 เงินทุนสะสมอื่นๆ

- ประเภท, ที่มา, จำนวน, การเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่นๆ

1.2.7 บัณฑิตกองทุน

- ประวัติส่วนตัว ชื่อ วุฒิการศึกษา อายุ เพศ ภูมิลำเนา สถานภาพ

สมรส ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี)

- บทบาท/หน้าที่

และชาวบ้าน

1.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)

- 1.3.1 การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
- กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
 - ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ
 - ปัญหา อุปสรรคในการจัดทำ
- 1.3.2 การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน
- กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุน
 - ผู้มีส่วนร่วม
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.3 ระบบบัญชีกองทุน
- จำนวนบัญชี
 - ชื่อบัญชี
 - ความเป็นปัจจุบัน
 - ผู้จัดทำ
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.4 กิจกรรมที่เกี่ยวกับสมาชิกกองทุน
- 1.3.4.1 การรับสมัคร
- ช่วงเวลา
 - ค่าธรรมเนียมการรับสมัครและเหตุผล
 - ขั้นตอนการรับสมัคร
 - คุณสมบัติของผู้สมัคร
 - ปัญหา อุปสรรค
- 1.3.5 กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
- 1.3.5.1 ขั้นตอนการขอกู้
- ขั้นตอนการขอกู้
 - เอกสารประกอบการกู้
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.5.2 การคัดเลือกผู้กู้
- หลักเกณฑ์การคัดเลือก/เหตุผล
 - วิธีการคัดเลือก/เหตุผล

- ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.5.3 การโอนเงินให้ผู้กู้
 - ขั้นตอนการโอนเงิน
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.5.4 การรับชำระหนี้
 - ขั้นตอนการรับชำระหนี้
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.6 การส่งเสริมการใช้เงินกู้
 - 1.3.6.1 การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ
 - ผู้แนะนำ
 - ประเด็นในการแนะนำ
 - วิธีการแนะนำ
 - จำนวนครั้งในการแนะนำ
 - 1.3.6.2 การช่วยเหลือตลาด
 - ผู้ช่วยเหลือตลาด
 - วิธีการในการส่งเสริมการตลาด
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.7 การตรวจสอบการจ่ายเงินกู้
 - ผู้ที่ทำการตรวจสอบ
 - วิธีการตรวจสอบ
 - จำนวนครั้งในการตรวจสอบ
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.8 การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน
 - ประเภทของรายงานที่จัดทำ
 - ประเภทของผลงานที่มีการเผยแพร่
 - วิธีการเผยแพร่ ผลการดำเนินงาน
 - ปัญหาอุปสรรค
- 1.3.9 การจัดสรรผลประโยชน์
 - สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล

1.3.10 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน

- ประเภทของเครือข่าย
- กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย
- ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมเครือข่าย
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย
- ปัญหา และอุปสรรค

1.4 ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

1.4.1 จำนวนสมาชิกกองทุน

- จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มต้นกองทุน)
- จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น/ลดลง (31 ก.ค.45)
- สาเหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง

1.4.2 จำนวนผู้ได้เงินกู้

- จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้
- จำนวนผู้ยื่นกู้ และผู้ที่ได้รับการอนุมัติให้กู้

1.4.3 ยอดเงินที่ให้กู้

- ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้ และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง
- ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค.45)

1.4.4 จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด

- จำนวนผู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค.45)
- จำนวนผู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด (เหตุผล)
- การแก้ไขปัญหา เมื่อผู้ไม่ชำระเงินคืนตามกำหนด

1.4.5 ยอดเงินที่มีการชำระคืน

- ยอดเงินที่มีการชำระคืน นับถึงวันที่ 31 ก.ค.45 จำแนกเป็นเงินสด,

ดอกเบี้ย, ค่าปรับ

1.4.6 การใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์

- จำนวนผู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
- ผู้ที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (เหตุผล)

1.4.7 ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน

- ทัศนคติต่อกรรมการในเชิงบวก, ลบ
- ทัศนคติต่อกองทุน 1 ล้านบาท บวก, ลบ

- 1.4.8 การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
- ประเภทของเครือข่ายที่เกิดขึ้น
 - กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น
 - ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กร/เครือข่าย
- 1.4.9 การเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง
- ประสบการณ์การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
 - ประสบการณ์เรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุน

2. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจกรรมของผู้กู้แต่ละราย (ระบบ B) ได้แก่

2.1 ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)

2.1.1 อาชีพเดิม

- อาชีพหลัก/รอง
- ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่)
- ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ

2.1.2 สมาชิกในครอบครัว

- จำนวน, อายุ, สถานภาพสมรส, การศึกษา, การมีงานทำ

2.1.3 สภาพการอยู่อาศัย

- มีบ้านของตนเองหรือไม่

2.1.4 รายได้ของครอบครัว

- รายได้ของครอบครัว/เดือน
- ความพอเพียงของรายได้ต่อรายจ่าย

2.1.5 หนี้สินของครอบครัวก่อนการกู้เงินกองทุน

- จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน
- สาเหตุของการมีหนี้สิน
- แหล่งเงินกู้

2.2 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)

2.2.1 จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

- จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

2.2.2 จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้

- ที่มาของเงินทุน

2.2.3 วัตถุประสงค์ของการกู้เงินตามโครงการ

- วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ
- 2.2.4 สถานที่ วัตถุประสงค์ วัดดูคิบบในการประกอบอาชีพ
 - สถานที่ประกอบอาชีพ
 - อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ
 - วัดดูคิบบในการประกอบอาชีพ
- 2.2.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
 - ความรู้และทักษะที่มีอยู่
- 2.2.6 จำนวนแรงงาน
 - จำนวนแรงงานในการประกอบอาชีพ
- 2.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)**
 - 2.3.1 การใช้จ่ายเงินกู้
 - รายละเอียดของการใช้จ่าย
 - 2.3.2 การหาความรู้เพิ่มเติม
 - วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม
 - 2.3.3 การหาตลาด
 - วิธีการหาตลาด
 - ผู้ช่วยเหลือนำในการหาตลาด
 - 2.3.4 การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน ผู้ที่ช่วยเหลือนำการทำบัญชีใช้จ่ายเงิน
- 2.4 ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)**
 - 2.4.1 ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้
 - ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
 - 2.4.2 ผลโดยอ้อม
 - ประสิทธิภาพ
 - การยอมรับจากชุมชน

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการของหมู่บ้านหนองอีหาน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้รู้
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจาก โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

จากปี 2540 ที่การส่งออกของไทยตกต่ำมากที่สุด ธุรกิจปั่นป่วนและหยุดชะงักลง ภาครัฐต้องเข้ามาช่วยเหลือ โดยการกู้เงินกองทุนระหว่างประเทศหรือ (IMF) ทำให้ประเทศชาติเกิดหนี้ขึ้นมา ส่งผลไปสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในประเทศเป็นอันมาก เป็นเหตุให้ประเทศตกอยู่ในภาวะความยากจน ประกอบกับค่านิยมของคนไทยที่ชอบใช้ของนอก ทำให้ไทยขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มจะดีขึ้น การเงินเริ่มเข้าสู่สภาพคล่องบ้าง แต่ก็ยังเสี่ยงต่อการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐฯ อาจส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศของไทยได้ และจากการที่เศรษฐกิจของไทยตกต่ำ ส่งผลไปยังประชาชนขาดเงินทุนหมุนเวียน จึงต้องกู้เงินจากนายทุนนอกระบบในอัตราดอกเบี้ยที่แพงมาก เพื่อนำมาลงทุนในการประกอบอาชีพ จากการขาดเงินทุนหมุนเวียนทำให้มีผู้ว่างงานมากขึ้น ประชากรวัยหนุ่มสาวต้องอพยพออกจากถิ่นกำเนิดเพื่อขายแรงงานแลกกับเงินตรา ทำให้เกิดการทิ้งบ้านเกิด

จากเหตุการณ์ดังกล่าว รัฐบาลก็ได้ยื่นมือเข้ามาช่วย โดยการจัดสรรงบประมาณให้หมู่บ้านหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อให้ทุนกับประชาชนในท้องถิ่นได้มีทุนในการประกอบอาชีพ ลดปัญหาการว่างงาน การอพยพแรงงานกลับสู่บ้านเกิด

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

“บ้านหนองอีหาน” เป็นชื่อซึ่งเรียกตามสัตว์ชนิดหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่บริเวณหนองน้ำที่สำคัญของหมู่บ้าน ซึ่งสัตว์ชนิดนี้อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกว่า หนองอีหาน จนกลายมาเป็นชื่อหมู่บ้านจนปัจจุบันนี้ คนกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้าน ได้อพยพมาจากบ้านซำผีหลอก ตำบลกฤษณา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และจากบ้านโนนสูง อำเภอโนนสูง จ.นครราชสีมา และอำเภอคำนูนตด จังหวัดนครราชสีมา สาเหตุที่อพยพเข้ามาเนื่องจากความยากจน ต้องการมีที่ดินทำกิน เมื่อแรกเข้ามาอาศัยในหมู่บ้าน สภาพหมู่บ้านเป็นป่าดิบ มีหนามที่มีขนาดใหญ่ และก้อนหินใหญ่เป็นจำนวนมาก ต่อมามีการถากถางเพื่อจับจองทำเป็นพื้นที่ทำกิน

ปัจจุบันบ้านหนองอีหาน มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประชากรส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง และอาชีพเกษตรกรรม

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันสภาพของหมู่บ้านหนองอีหานไม่มีป่าเหลืออยู่อีกแล้ว เนื่องจากการสร้างสนามกอล์ฟ รีสอร์ท รอบข้างหมู่บ้าน ก็จะมีเพียงในเขตวัดลำจันทร์แดงที่ติดป่าเป็นเขตสงวนป่าไม้และสัตว์ป่า ในหมู่บ้านมีความแห้งแล้งมาก ขาดน้ำบริโภค การเกษตรก็ยากจะ ได้ผล เนื่องจากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล

1.2.3 สภาพเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน

หมู่บ้านหนองอีหาน มีพื้นที่ทำการเกษตร 3,000 ไร่ เป็นที่สวน 50 ไร่ ส่วนที่นาไม่มี รายได้แต่ละปีของประชากรโดยมากมาจากการรับจ้างสนามกอล์ฟ และรีสอร์ท และงานรับจ้างทั่วไป รองลงมาก็มาจากอาชีพเลี้ยงสัตว์ (เลี้ยงไก่) เลี้ยงหมู เลี้ยงวัวนม เกษตรกรรม เป็นต้น อาชีพหลักของชาวบ้าน ได้แก่ รับจ้างทั่วไป อาชีพรองได้แก่ เกษตรกรรม

ร้านค้าในหมู่บ้าน (ปัจจุบัน) 10 ร้าน เป็นร้านขายของชำที่มีครบทุกอย่าง 2 ร้าน นอกจากนั้นเป็นร้านเล็ก ๆ ทั้งสิ้น

มีโรงเรียน 1 แห่ง จำนวนนักเรียน 170 คน ครู 7 คน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

บ้านหนองอีหาน มีวัดอยู่ 4 แห่ง คือ

1. วัดถ้ำจันทร์แดง ปัจจุบันมีพระจำวัดอยู่ 2 รูป (เป็นเขตป่าสงวนและอนุรักษ์สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่จำนวนหนึ่ง)
2. วัดหนองอีหาน ปัจจุบันมีพระจำวัดอยู่ 3 รูป (เป็นศูนย์รวมการจัดกิจกรรม ประเพณีทางศาสนาต่าง ๆ)
3. วัดบนเขา ปัจจุบันไม่มีพระจำวัด
4. วัดดินเขา ปัจจุบันไม่มีพระจำวัด

ตารางที่ 1 ประเพณีที่สำคัญในหนึ่งรอบปี

เดือน	ประเพณี
มกราคม	ทำบุญวันขึ้นปีใหม่
เมษายน	วันสงกรานต์
กรกฎาคม	วันเข้าพรรษา
ตุลาคม	วันออกพรรษา
พฤศจิกายน	ลอยกระทง

ภาษาที่พูด ได้แก่ ภาษาไทยโคราช เนื่องจากคนในหมู่บ้านเป็นคนไทยเชื้อสายไทยโคราชส่วนมาก

แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สนามกอล์ฟอจางพานอรามา, รีสอร์ท พรีเมียมวัลเลย์, ภูตะวัน, ณ ตะวัน ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาตั้งอยู่ในหมู่บ้านหนองอีหาน

1.2.5 ข้อมูลด้านอื่น ๆ

1. ลักษณะของประชากรด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

เนื่องจากหมู่บ้านหนองอีหาน โดยมากผู้คนได้ขายที่ทำกินให้แก่ทางสนามกอล์ฟและรีสอร์ทไปมาก จากนี้อาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน คือ การรับจ้างสนามกอล์ฟและรีสอร์ทเนื่องจากการไม่มีที่ทำกินแล้ว เป็นอาชีพที่ไม่ต้องลงทุนเพียงแต่แรงงาน สาเหตุอีกอย่างก็คือ เมื่อชาวบ้านทำการเกษตรก็มักจะไม่ได้ผลเพราะฝนฟ้าไม่ตกตามฤดูกาล อาชีพรับจ้างจึงเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน ได้ดีที่สุด

2. วัฒนธรรมประเพณีที่เด่น ๆ

ได้แก่ ประเพณีวันสงกรานต์ ซึ่ง เป็นประเพณีที่ชาวบ้านให้ความสำคัญมากที่สุด สาเหตุเพราะ 1) เป็นประเพณีปีใหม่ของไทย 2) วันครอบครัวของคนไทย 3) วันหยุดติดต่อกันหลายวัน จึงทำให้ประเพณีนี้มีความยิ่งใหญ่กว่าทุกประเพณี

3. ลักษณะที่เป็นศักยภาพด้านดี

คือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งวันหยุดจะมีการสัญจรของผู้คนหรือนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ทำให้ชาวบ้านที่รับจ้างสนามกอล์ฟ พลอยมีรายได้ด้วย เศรษฐกิจของหมู่บ้านก็ดีขึ้น/ชาวบ้านก็มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี

4. ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

1) ชาวบ้านยังไม่รู้อาชีพที่มั่นคงเป็นหลักแหล่งของตนเอง งานรับจ้างบริษัท เอกชน ไม่สามารถทำได้ตลอดไป อยากจะให้ชาวบ้านมีอาชีพที่มั่นคงเป็นของตนเอง

2) ชาวบ้านบางกลุ่มขาดความสามัคคี ไม่ปรองดอง จึงดีจึงเด่นกัน

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านหนองอีหาน มีประชากรจำนวน 786 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.1 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 ปี ถึง 50 ปี

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	384	48.9
- หญิง	402	51.1
รวม	786	100

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
1 วัน – 3 ปี เต็ม	17	2.2
3 ปี 1 วัน – 6 ปี เต็ม	40	5.1
6 ปี 1 วัน – 12 ปี เต็ม	91	11.5
12 ปี 1 วัน – 15 ปี เต็ม	43	5.5
15 ปี 1 วัน – 18 ปี เต็ม	36	4.6
18 ปี 1 วัน – 50 ปี เต็ม	451	57.4
50 ปี 1 วัน – 60 ปี เต็ม	66	8.4
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	42	5.3
รวม	786	100
3. การศึกษา		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	320	40.7
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	293	37.3
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	58	7.4
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	37	4.7
ระดับอนุปริญา/เทียบเท่า	9	1.1
ระดับปริญาตรี	4	0.5
สูงกว่าปริญาตรี	-	-
4. ลักษณะอื่น ๆ ของประชากร		
- ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปฐานะยากจน ไม่มีผู้อุปการะในหมู่บ้าน	1	0.1
- ในหมู่บ้านมีคนพิการ	4	0.5

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน (ทั้งของสาธารณะและส่วนบุคคล)

มีบ่อน้ำตื้น 5 บ่อ ใช้ได้ตลอดปี

บ่อที่หนึ่ง คือ บ่อน้ำที่วัดหนองอีห่านมีขนาดเล็ก ชาวบ้านใช้ใคร่มาสูบเพื่อนำ

ไปบริโภค

บ่อที่สอง คือ บ่อกลางระหว่างบ้านมอคินแดงและบ้านหนองอีหาน บ่อนี้ ชาวบ้านจะใช้เป็นแหล่งน้ำประปาหมู่บ้าน ซึ่งไม่สามารถใช้ได้ตลอดปี

บ่อที่สาม คือ บ่อของส่วนบุคคล แต่ก็ได้อนุญาตให้เข้าไปตักมาบริโภคได้

บ่อที่สี่ คือ บ่อโรงเรียนบ้านหนองอีหานประชาสามัคคี มีขนาดเล็กมากไม่พอใช้บริโภค

บ่อที่ห้า คือ บ่อดินเขาซึ่งเก็บน้ำไม่อยู่แล้ว

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A (ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้)

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1. จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านหนองอีหาน หมู่ที่ 10 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ชาวบ้านจำนวน 50% มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี ชาวบ้านจำนวน 35% มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านปานกลาง และชาวบ้าน 15% ไม่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายกองทุนหมู่บ้าน (เกณฑ์ที่ใช้จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านเป็นรายบุคคลตามแบบ บร.9)

2. เงิน 1 บ้านบาท ยังอยู่กับหมู่บ้านหนองอีหาน โดยไม่มีการสูญหาย และสามารถช่วยบรรเทาปัญหาด้านเงินลงทุนให้กับชาวบ้าน สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับชาวบ้านได้ และยังคงเป็นเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้านให้ดีขึ้น และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศต่อไป

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองอีหาน ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในหมู่บ้าน โดยแบ่งออกเป็นฝ่าย อันได้แก่ ประธานกรรมการ 1 คน รองประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน เภรัณูญิก 1 คน นิติกรรม 2 คน ตรวจสอบโครงการ 2 คน ติดตามเร่งรัด 3 คน ปฏิคม 2 คน ตรวจสอบบัญชี 1 คน ประชาสัมพันธ์ 1 คน รวม 15 คน ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการกองทุนเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา เพราะครบวาระ 1 ปี ต้องทำการจับฉลากออก และหาคนใหม่เข้ามาแทน รายชื่อดังจะได้กล่าวต่อไป

1. นายละออง	โฉสูงเนิน	ประธานกรรมการ
2. นายวุฒิพงษ์	อึ้งสูงเนิน	รองประธานกรรมการ
3. นายวงศ์	เอี่ยมจะบก	เลขานุการ
4. นางเตียม	ซูใจ	เษรัณูญิก

5. นายไสว	ร่มรื่น	นิติกรรม
6. นายวีระ	ภูระหงษ์	นิติกรรม
7. นายมะณี	ชุ่มกลาง	ตรวจสอบโครงการ
8. นายเทิน	ปรารค์ปรุ	ตรวจสอบโครงการ
9. นายพิชัย	โคคนาคี	ติดตามเร่งรัด
10. นายเฉียบ	หีกขุนทด	ติดตามเร่งรัด
11. นายเสริง	ทรัพย์จันทัก	ติดตามเร่งรัด
12. นายพุด	สุคตา	ปฏิบัติ
13. นางอ้อย	พุ่มพริก	ปฏิบัติ
14. นายคิเรก	ช.เจริญยิ่ง	ตรวจสอบบัญชี
15. นายสุวรรณ	โครตชัย	ประชาสัมพันธ์

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการหน่วยระบบ A

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า กรรมการกองทุนจะคัดเลือกผู้กู้จากคุณสมบัติดังนี้คือ

- โครงการที่เสนอขอกู้ (ความชัดเจนของโครงการมีมากน้อยเพียงไร เป็นไปได้มากน้อยเพียงไร)

- ลักษณะของผู้กู้ ว่ามีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ขยันขันแข็ง ประกอบอาชีพสุจริต มีความรับผิดชอบ

จุดเด่น คือ ตัดสินจากโครงการว่าเป็นโครงการที่เชื่อถือได้หรือไม่ มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไร ถ้าโครงการดีมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศ ความเป็นอยู่ ความเป็นจริง ประกอบกับผู้กู้มีความรับผิดชอบดี ซื่อสัตย์ กรรมการก็จะอนุมัติตามวงเงินที่ขอ

จุดด้อย คือ ผู้กู้ที่เขียนโครงการดีแต่ฐานะยากจนมาก ๆ มักจะไม่ค่อยผ่านการขอกู้หรือผ่านก็ได้เงินกุน้อยกว่าวงเงินที่ขอ

2. กระบวนการทำบัญชีกองทุน พบว่า มีปัญหาเนื่องจากชาวบ้านที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการกองทุนไม่มีความรู้ ความถนัดในเรื่องการทำบัญชี จะมีเพียงหนึ่งหรือสองคนที่พอมีความรู้แต่ก็ยังไม่ถึงกับเข้าใจดี การทำบัญชีมีปัญหาตลอด แต่ถ้าทำบัญชีตามความเข้าใจของกรรมการเองก็สามารถทำได้บ้างแต่ถ้าทำตามแบบฟอร์มที่เป็นทางการ กรรมการไม่ค่อยเข้าใจ

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ผลโดยตรง เงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท สามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ
2. ผลกระทบโดยตรง ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสให้มีทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้มีงานทำ สร้างรายได้ให้กับประชาชน
3. ผลกระทบโดยอ้อม ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ เศรษฐกิจรากฐานของประเทศดีขึ้นแข็งแรงขึ้น

2.2 ผลการประเมินของหน่วยระบบ B (ระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย)

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ดูแลราย

ผู้ที่กู้เงินแต่ละรายคิดเป็นร้อยละ 98% ที่มีประสิทธิภาพดำเนินงานมาแล้ว เพียงแต่ผู้ดูแลรายเพื่อนำเงินที่กู้มาสมทบหรือเพิ่มทุนนั่นเอง เพื่อให้มีทุนมากขึ้น จะได้มีผลผลิตมากขึ้นและมีกำไรมากขึ้นตามลำดับด้วย ดังนั้นประสิทธิภาพของผู้ดูแลรายไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ปี เป็นอย่างน้อย จึงมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ คือ รู้จักปัญหา แก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี จะมีอยู่ไม่กี่รายที่เป็นผู้ดูแลรายที่ไม่มีประสิทธิภาพแต่ผู้ดูแลรายนี้ก็พยายามหาความรู้และศักยภาพดำเนินงานได้อย่างดีจนถึงปัจจุบัน

จุดเด่น ผู้ดูแลราย 98% ของจำนวนผู้ดูแลรายทั้งหมดมีความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นอย่างดี สามารถแก้ไข หรือป้องกันปัญหาได้

2.2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

ตารางที่ 3 จำนวนเงินที่ได้จากการกู้ แยกออกได้ ดังนี้

จำนวนเงินกู้ (บาท)	จำนวนผู้กู้ (คน)	รวมเป็นเงิน (บาท)
4,000	1	4,000
5,000	3	15,000
7,000	9	63,000
8,000	1	8,000
9,000	1	9,000
10,000	9	90,000
11,000	4	44,000

จำนวนเงินกู้ (บาท)	จำนวนผู้กู้ (คน)	รวมเป็นเงิน (บาท)
12,000	2	24,000
14,000	4	56,000
15,000	9	135,000
16,000	1	16,000
18,000	4	72,000
20,000	21	420,000
50,000	2	100,000
รวม	71	1,056,000

2.2.3 การประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1. การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละราย พบว่า ผู้กู้ส่วนมากที่กู้เงินไปได้นำไปใช้ทำกิจกรรมตามคำขอกู้อย่างถูกวิธี ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นมีประสบการณ์อยู่แล้ว แต่บางรายก็อาจจะใช้จ่ายในครั้งแรกหมดเนื่องจากเงินที่ได้รับมานั้นมีไม่พอเพียงต่อการใช้จ่าย

2.2.4 การประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

1. ผลโดยตรง

- มีงานทำมีรายได้เพิ่มขึ้น
- มีเงินทุนเพิ่มขึ้น
- ความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น
- ชาวบ้านมีอาชีพมากขึ้น

2. ผลทางอ้อม

- ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของหมู่บ้านดีขึ้น
- ได้รับความรู้จากการประกอบอาชีพใหม่เพิ่มขึ้นจากการได้ถาม

ประสบการณ์ผู้อื่นที่มีประสบการณ์มาแล้ว

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู๋

การประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจ คือ การจัดกลุ่มผู้ทำธุรกิจเดียวกัน ให้คิดถึงกระบวนการทำงานที่เป็นระบบที่ดี อัน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้าที่ดี กระบวนการที่ดี ผลผลิตที่ดี จะต้องทำอย่างไร

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู๋อาชีพเกษตรกรกรม (ปลูกมันสำปะหลัง) ในหมู่บ้านหนองอีหาน สรุปได้ดังนี้ ผู้ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการปลูกมันสำปะหลังประกอบด้วยผู้กู๋จำนวน 56 คน เลี้ยงหมู 3 คน วัวนม 4 คน ชายของชำ 7 คน รับเหมาก่อสร้าง 1 คน

4.1 อาชีพเกษตรกรกรม (การปลูกมันสำปะหลัง)

ปัจจัยนำเข้า → ดินมันสำปะหลัง ⇒ ปุ๋ย ⇒ แรงงาน + สภาพอากาศ (ฝน)

กระบวนการ → การไถ ⇒ การปลูก ⇒ กำจัดวัชพืช ⇒ การเก็บผลผลิต

ผลผลิตที่ดี → มีหัวใหญ่

4.2 อาชีพเลี้ยงหมู

ปัจจัยนำเข้า → ลูกหมู ⇒ อาหาร ⇒ เล้า

กระบวนการ → ดูแลให้อาหาร ทำความสะอาดทั้งหมูและเล้า

ผลผลิตที่ดี → มีขนาดและน้ำหนักมาก ไขมันน้อย เนื้อเยื่อ

4.3 ค้าขายของชำ

ปัจจัยนำเข้า → รายการสินค้า

กระบวนการ → ติตราคา การจัดวางอย่างเป็นระเบียบ การบริการลูกค้า

ผลผลิตที่ดี → ถูกค้ำพอใจ และใช้บริการเรื่อย ๆ

4.4 อาชีพเลี้ยงวัวนม

ปัจจัยนำเข้า → วัวนม ⇒ หญ้า (อาหาร) ⇒ เกลือแร่

กระบวนการ → ดูแลให้อาหาร ทำความสะอาด

ผลผลิตที่ดี → ให้น้ำนมดี

4.5 อาชีพเลี้ยงไก่ไข่

ปัจจัยนำเข้า → ไก่พันธุ์ไข่ ⇒ เล้า ⇒ อาหาร

กระบวนการ → ดูแลให้อาหาร ⇒ หยอดยา

ผลผลิตที่ดี → ไข่ฟองใหญ่ มีสีแดงสด

4.6 อาชีพรับเหมาก่อสร้าง

ปัจจัยนำเข้า → อุปกรณ์ก่อสร้าง ⇒ คนงาน

กระบวนการ → การออกแบบ(หรือมีแบบแล้ว) ⇒ รวบรวมคนงาน ⇒ ดำเนินการตามแบบ

ผลผลิตที่ดี → ถูกค้ำพอใจ ⇒ งานออกมาดีเรียบร้อย

4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน

จากที่ผู้ทำสารนิพนธ์เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้านหนองอีหาน เป็นเวลากว่า 8 เดือน สามารถสรุปสภาพที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านหนองอีหานได้ดังนี้

4.1 ผลที่เกิดจากอาชีพ พบว่า ชาวบ้านหนองอีหาน มีการประกอบอาชีพมากขึ้นมาอีก อาชีพคือ เลี้ยงหมู, เลี้ยงไก่ไข่, รับเหมาก่อสร้าง ซึ่งเป็นอาชีพที่ยังไม่มีในหมู่บ้านหนองอีหานนี้ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพทั้งหลาย (โดยเฉพาะเลี้ยงไก่ไข่) มีรายได้จากการประกอบอาชีพ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ด้านเกษตรกรรมก็มีสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย ส่วนอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้น ก็จะขาดประสบการณ์ต้องหาคำปรึกษาจากผู้มีความรู้ให้คำแนะนำ

4.2 ผลที่เกิดจากจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ ส่วนมากพอเพียงต่อการนำไปลงทุนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างดี บางรายไม่พอเพียงที่จะนำไปลงทุนตามวัตถุประสงค์เนื่องจาก กระบวนการอนุมัติไม่เต็มวงเงิน ส่งผลให้นำเงินที่ได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

4.3 ผลที่เกิดจากความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ไม่เกิดปัญหา หรือปัญหาน้อย สำหรับผู้ที่มีความรู้ และทักษะมาก

4.4 ผลที่เกิดจากกิจกรรมของการขอกู้เงินกองทุน เกิดความยุ่งยาก ชาวบ้านไม่ค่อยเข้าใจ ส่วนมาก ทำให้เกิดความวุ่นวายไม่เป็นระเบียบ เพราะการเตรียมการไม่ค่อยดี

5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองอีหานนั้น เริ่มจากความร่วมมือกันของชาวบ้านที่รวมตัวกันจัดตั้งกองทุนขึ้นมา จากนั้นก็คัดเลือกคณะกรรมการขึ้นมาเป็นตัวแทนในการดำเนินงาน กองทุนบ้านหนองอีหานได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2544 มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 106 คน มีสมาชิกผู้กู้ 71 ราย ยอดเงินที่ปล่อยให้ผู้กู้ระหว่าง 4,000 บาท – 50,000 บาท สมาชิกได้ดำเนินการขอกู้ตามวัตถุประสงค์ของตนเอง สมาชิกบางคนได้รับเงินกู้ไม่เท่ากับจำนวนที่ขอกู้ และผู้ที่ได้รับอนุมัติก็นำเงินที่ได้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้จริง คิดเป็นร้อยละ 90 ของผู้กู้ทั้งหมด

ระบบบริหารงานของคณะกรรมการบ้านหนองอีหาน มีคณะกรรมการ 15 คน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ซึ่งทางคณะกรรมการก็ได้ยึดระเบียบกองทุนหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ ในการบริหารกองทุนในหมู่บ้านหนองอีหาน สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) คณะกรรมการมีการประชุมร่วมกันเดือนละ 1 ครั้ง

- 2) การคิดดอกเบี้ยจากสมาชิกร้อยละ 7 บาท/ปี (6 เดือนชำระดอกเบี้ย 1 ครั้ง)
- 3) การรับสมาชิกทุก 6 เดือน
- 4) การจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุน
- 5) ติดตามดูแลสมาชิกผู้กู้
- 6) ร่วมตัดสินใจอนุมัติเงินกู้ให้กับผู้ขอกู้
- 7) ประสานงานกับหน่วยราชการ
- 8) บริหารข้อมูลข่าวสาร
- 9) ดูแลรักษาเงิน 1 ล้านบาท ให้คงอยู่กับหมู่บ้านตลอดไป จากที่กล่าวมา กรรมการ

กองทุนก็มีระเบียบในการจัดการกองทุนอย่างดี ฉะนั้นเงิน 1 ล้านบาท จะยังคงอยู่กับบ้านหนองห่านตลอดไป

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามความคิดเห็นของประชาชนในหมู่บ้าน สามารถสรุปมาได้ดังนี้ อันดับแรก ชุมชนต้องมีความสามัคคีกัน อยู่กันแบบปรองดองไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ผู้มีมีความรู้ ความสามารถในการจะเป็นผู้นำ ทั้งต้องมีความยุติธรรมต่อประชาชนทุกคน มีการรวมตัว รวมกลุ่มเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความคิดเห็นเป็นทางเดียวกัน ร่วมมือกันทำงานเสียสละเพื่อส่วนรวมได้ และท้ายสุดคือ ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด

5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

5.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบว่า ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของบ้านหนองอิห่าน คือ

1. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ความยากจนของประชาชน ความต้องการเงินทุนในการประกอบอาชีพ
3. คณะกรรมการกองทุนมีความสามารถ
4. จิตสำนึกของการรักบ้านเกิดของประชาชน
5. ชุมชนมีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. คณะกรรมการกองทุนบางท่านขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
2. สมาชิกหรือชาวบ้านขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
3. สมาชิกผู้กู้ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์
4. จำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้กู้ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมิน โครงการของกองทุนหมู่บ้านหนองอีหาน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1.1 เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 1.2 เพื่อทราบถึงสิ่งที่ทำให้กองทุนประสบความสำเร็จ และสิ่งที่ทำให้กองทุนประสบความล้มเหลว
- 1.3 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเข้มแข็งของชุมชนที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้กำหนดไว้

2. วิธีดำเนินการ

- 2.1 ศึกษาโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้เข้าใจ
- 2.2 วางแผนการประเมิน
- 2.3 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

3. ผลการดำเนินงานด้านเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

- 3.1 ผลการดำเนินงานจากการทำการเกษตร (ปลูกมันสำปะหลัง)
โดยส่วนมาก 90% ของผู้ปลูกมันสำปะหลัง ประสบผลสำเร็จ ได้ผลผลิตดี เนื่องจากมันสำปะหลังเป็นพืชที่มีความทนต่อสภาพอากาศได้ดี และผู้ปลูกมีประสบการณ์ การปลูกเป็นอย่างดี
- 3.2 ผลการดำเนินการเลี้ยงสุกร
ได้ผลดีมากเพราะใช้ระยะเวลาเพียง 4 เดือน โดยประมาณก็สามารถขายสุกรได้แล้ว และมีเงินทุนมาซื้อสุกร เพื่อเลี้ยงเพิ่มขึ้นอีกด้วย

3.3 ผลการดำเนินการเลี้ยงไก่ไข่

ได้ผลดีมาก เพราะไก่ให้ผลผลิต (ไข่) ตามเป้าและสามารถขายไข่ได้ทุกวันหรือไม่พอขาย ต้องสั่งจองล่วงหน้า

3.4 รับหมาก่อสร้าง

ได้ผลดี เพราะผู้รับเหมามีประสบการณ์และมีฝีมือ ปัจจุบันมีงานทำอยู่เรื่อย

อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองอิห่าน

วัตถุประสงค์ข้อ 1 กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เริ่มตั้งแต่การก่อตั้งกองทุนโดยสมาชิกกองทุนร่วมใจกัน, คัดเลือกกรรมการ, การรับสมัครสมาชิก, การจัดระเบียบ, การรับเรื่องคำร้องขอกู้, การอนุมัติเงินกู้, การติดตามการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการของสมาชิก, บริการข่าวสาร ติดตามการชำระหนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 2 สาเหตุที่ทำให้กองทุนบรรลุเป้าหมาย คือ ความสามัคคี ซื่อสัตย์ของสมาชิก ความร่วมมือร่วมใจของสมาชิก ความรับผิดชอบ ความสนับสนุนของหน่วยงาน เช่น พัฒนากรอำเภอ เป็นต้น จะส่งผลไปถึงการพัฒนาหมู่บ้านด้านศักยภาพของหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ข้อ 3 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ตามความคิดของชุมชน ได้แก่ ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ การมีผู้นำที่ดี สิ่งเหล่านี้สามารถบ่งบอกถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้านได้

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

ด้านบวก

1. มีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มกองทุนเงินหนึ่งล้านบาท
2. ก่อให้เกิดความสามัคคี ความร่วมมือกันในการทำงาน
3. ฝึกฝนการบริหารจัดการตนเองในชุมชน (เสริมสร้างประสบการณ์)
4. ฝึกความเป็นผู้นำให้แก่กรรมการกองทุน
5. เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ด้านลบ

1. สมาชิกบางกลุ่ม (กลุ่มเล็ก ๆ) แยกความสามัคคี
2. เกิดความแตกต่างระหว่างกรรมการผู้อนุมัติ และสมาชิกผู้ขอกู้เงิน
3. ผู้กู้บางราย กู้เงิน ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

3. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

- 1) ความสามัคคี
- 2) ความซื่อสัตย์ จริงใจ ซึ่งตรง รับผิดชอบ
- 3) เสียสละเพื่อส่วนรวม
- 4) ผู้นำเข้มแข็ง
- 5) ความเอื้อเฟื้อ อาหาร
- 6) ใฝ่หาใจซึ่งกันและกัน
- 7) ให้ความร่วมมือกันด้วยดี
- 8) มีการศึกษาที่ดี
- 9) อาชีพการงานมั่นคง
- 10) ครอบครัวอบอุ่น (สำคัญ)
- 11) มีการรวมกลุ่ม องค์กร
- 12) เคารพซึ่งกันและกัน
- 13) ผู้นำดีมีคุณธรรม
- 14) ไม่มีการพนัน
- 15) ไม่มียาเสพติด
- 16) มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ
- 17) มีโรงเรียนที่ดี
- 18) การยกย่องคนดี

4. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

ผลโดยตรง สมาชิกผู้ยืมเงินจากกองทุนไป เพื่อไปประกอบอาชีพ ทำให้เกิดอาชีพใหม่ หรือกู้เพื่อเพิ่มทุนในการลงทุนประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน สามารถนำเงินส่งคืนกองทุนได้

ผลกระทบโดยตรง คือ สมาชิกเงินมีเงินทุนเพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น ความเป็นอยู่ดีขึ้น เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้น อำเภอดีขึ้น และเศรษฐกิจระดับประเทศดีขึ้นด้วย

ผลกระทบโดยอ้อม เรียนรู้หาประสบการณ์จากการประกอบอาชีพใหม่ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาไปสู่ความชำนาญในอาชีพต่อไป วิธีการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- ควรกำหนดระเบียบที่ใช้ในหมู่บ้านมาเลย โดยให้ชาวบ้านอ่านแล้วเข้าใจง่ายขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุน

- คณะกรรมการควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกองทุนให้มากที่สุด
- กรรมการทุกคนมีหน้าที่ ควรรับผิดชอบหน้าที่ตนเองให้ดีที่สุด

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพสมาชิกกองทุน

- สมาชิกควรศึกษาหาความรู้ หาประสบการณ์ เพื่อพัฒนาอาชีพใหม่ ของตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

- ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาอาชีพต่อไป

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อหรือเพิ่มเติม

- สมาชิกผู้เพื่อประกอบอาชีพใหม่ สามารถประกอบอาชีพได้แบบยั่งยืนมั่นคงหรือไม่
- กรรมการกองทุนสามารถเก็บเงิน 1 ล้านบาทได้ครบหรือไม่ มีดอกเบี้ยหรือไม่